

Afrika rendezi a 19.
labdarúgó-világ bajnokságot

Bafana!

DÉNES FERENC | kultura@hetivalasz.hu

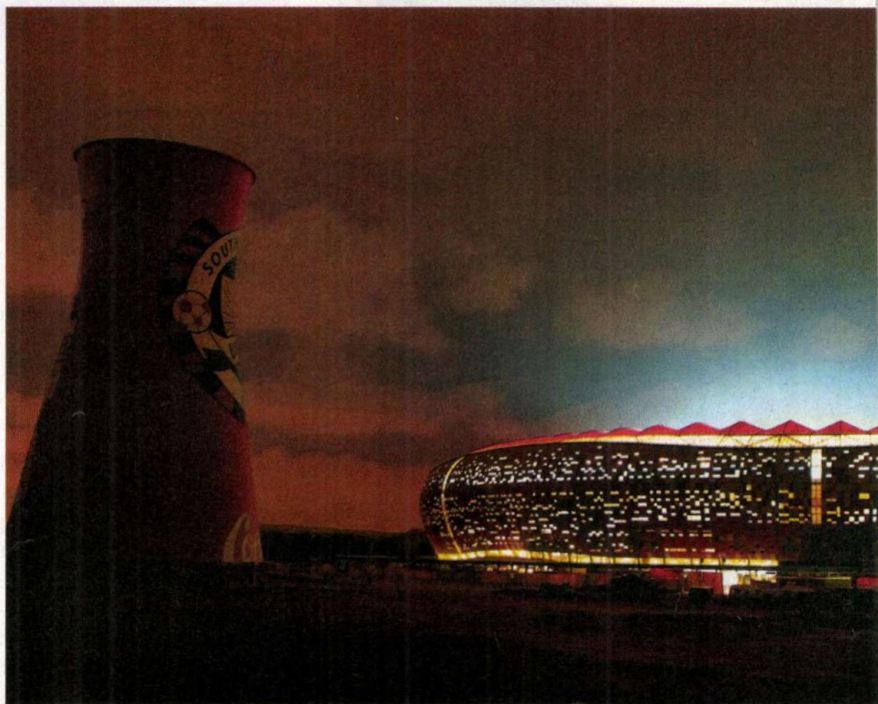
Már a rendezés odaítélése sem volt egyértelmű. *Sepp Blatter*, akit 1998-ban választottak a nemzetközi labdarúgó-szövetség (FIFA) élére, világ bajnokságot ígért az öt támogató afrikai szavazóknak. Ígéretét csak úgy sikerült teljesítenie, hogy elfogadtatta az úgynevezett rotációs elvet – a hat földrajzi régió egymást váltva rendezhet vb-t –, így 2004 májusában gyakorlatilag nem volt ellenfele az afrikai országnak. A rotációs elv a döntéssel véget is ért, ugyanis a gazdasági nyomás egyértelművé tette: Európa, Észak- és Dél-Amerika mellett legfeljebb Ázsia rúghat labdába a rendezést illetően. Ennek megfelelően 2008-ban úgy módosították a szabályt, hogy két egymást követő vb nem lehet ugyanazon a kontinensen.

Égbe szökő költségek

Egy ekkora eseménynél akár gazdasági törvényszerűségnek lehet tekinteni, hogy az előkészületek folyamán „elszámolási vitába” keverednek a beruházók és a finanszírozók, meglehetősen, hogy az esemény akár el is maradhat vagy más országba költözik. Nagy a kísértés, hogy a közbeszerzési pályázatok nyertesei „alábecsüljék” a költségeket, majd zsarolási pozícióba jutva elismeressék a nagyobb költségeket.

Arra azonban kevés példa van, ami a Dél-afrikai Köztársaságban az elmúlt években történt. A rendezési pályázatban a szervezők hivatalos tanácsadó cége, a Grant Thornton 1,7 milliárd dollár infrastrukturális fejlesztési költséggel (stadionok, repterek, út- és vasúthálózatok építése, felújítása) számolt, amit ma már több mint négy milliárdra becsülnék. A költségbebecslések folyamatosan változtak, amit elsősorban a magán-, illetve az önkormányzati köl-

Történetében először a fekete földrészen, a Dél-afrikai Köztársaságban rendezik a labdarúgó-világ bajnokságot június 11. és július 11. között. A bizonytalansággal teli előzmények után minden futball-szerető a szervezőknek szurkol: Hajrá, fiúk! Vagy ahogy a dél-afrikai drukkerok biztatják kedvenceiket: Bafana! Bafana!

» A johannesburgi Soccer City, a nyitómérkőzésnek és a döntőnek otthont adó stadion

tések számbavételi nehézsége indokol, de a központi költségvetési forrásokkal is tervezési problémák adódtak. Az eredeti pályázati anyagban 2004-ben 300 millió dollárra becsülték az adóbevételek részvételét, amit 2006-ban 1,1 milliárd, 2009-ben pedig 2,3 milliárd dollárra korrigáltak – ez 757 százalékos növekmény az eredetihez képest.

Úgy tűnik, a szervezők nem spórolnak. A szakértők egy része a költségek már az elmebajjal határosnak ítéli, például a világszínvonalú, 70 ezer fős főkvarósi Zöldpont Stadion esetében, amelyre ebben a formájában semmi szüksége a városnak, és négyszer annyiba kerül, mint tervezték. S bár a lakosság harmada napi kevesebb mint két dollárból él, a zuluk, búrok, szotók, xhoszák, angolok, cvánák és a többiek

legalább annak örülhetnek, hogy a világbajnokságban érdekelt építési vállalatok rekordmértetű profitra tesznek szert. Mindenesetre a módosított költségvetéssel együtt sem állnak túl jól a szervezők: a stadionok zöme 2009-ben még nem volt kész.

Kolera, veszetség, malária

A beruházásokon túl a legfőbb kétségek a csapatok, a fontos személyek és a látogatók megfelelő szintű kiszolgálásához kapcsolódnak. Az országban brutális a bűnözés, Johannesburgban mindennapos a lopás, és a büntettek könnyen gyilkosságba torkollanak. A szervezők mindenesetre az 1995-ös rögbi-világbajnokságra, illetve az elmúlt évtizedekben Dél-Afrikában otthont találó 17 nagy világesemény sikeres, na-

gyobb incidensek nélküli megrendezésére hivatkoznak. Az egészségügyi ellátás a nagyvárosokban jó, de vidéken – különösen a nagy, többnyire illegális népvándorlás miatt – már sok kockázatot rejt. A beutazóknak kötelező a sárgaláz elleni védőoltás, javasolt a has-tífusz és a hepatitisz elleni is, magas a kolera és a veszettség fertőzésveszélye, bizonyos területeken malária ellen is elkel az orvosság. A vb gazdasági hatása-

gi hatásait, de nem is ezt várja Dél-Afrika az eseménytől. Ők az országhépjavulását, a polgárok öntudatának erősödését és a jóléti intézményrendszer kiterjesztését remélik. A cél, hogy megmutassák: Dél-Afrika képes világszínvonalon megrendezni a világ legnagyobb sporteseményét.

A FIFA mindenestre pénzénél van: 3,6 milliárd dollárért értékesítette a televíziós és marketingjogokat. Ez az összeg 30 százalékkal nagyobb, mint az eddigi csúcsot jelentő 2006-os német világbajnokság bevétele, így nem csoda, hogy a szervezet 900 millió dollár tartalékkal rendelkezik – kétszer annyival, mint a Nemzetközi Olimpiai Bizottság. Nem csak a bevétel, de a pénzdíj is csúcsot dönt: a kifizetendő 420 millió dollár 61 százalékkal több, mint négy éve. A győztes 30 millió dollárt kap, de minden, válogatottat delegáló klubcsapat is részesül a jóból: 1600 dollár/nap összeghez jutnak játékosonként.

Thierry Henry kezezése

A nagy sportszergyártók is eladási rekordra számítanak. A hirdető és a médiumok befektetéseknek fedezete a leendő televízió nézők sokasága; összesített számukat 35-40 milliárdra becsülik. A nézők televízió elé ültetéséhez viszont megasztárookra, gazdasági nagyhatalmak válogatottjaira, népszerű csapatokra, látványosságra, szórakoztatásra van szükség. A futballhatalmasok ezért mindent meg is tettek, például módosították az európai selejtezők rájátszási szakaszának lebonyolítását, és a marketing szempontból erős csapatokhoz sorsolták a gyengébbeket. Így kaptak esélyt az oroszok, akik nem tudtak élni a lehetőséggel, a portugálok és a franciák, sőt az utóbbiak duplán, amikor a svéd játékevezető „nem vette észre” *Thierry Henry* kezelését, s azt, hogy beadásából *William Gallas* leírja a gólt.

A fogadóirodák szerint 2010-ben a spanyol válogatott fog nyerni. A brazilok mindig valószínű győztesek, bár az angol bukmékek szerint Dél-Afrikában nem ők, hanem Anglia lesz a spanyol armada legerősebb kihívója. Befutó lehet Argentína, Olaszország, Németország, Hollandia, Franciaország és Portugália. Az afrikaiak közül Elefántcsontpartnak adják a legtöbb sanszot, a házigazdák esélytelennek tűnnek. ■

it is újratervezték – ahogy a költségek nőttek, úgy lettek egyre fényesebbek a bevételi kilátások. Ma már 2,5 milliárd dollárra becsülik a vb-adóbevételeket, és 480 ezer ideiglenes új munkahellyel számolnak, ami két és félszerese a 2004-ben becsült adatnak.

A bevételek jelentős része a turizmus-hoz kapcsolódik. Közel 500 ezer külföldi látogatót várnak, akik többsége egy hónapig marad. Kiszolgáltatásukra 35 új szállodát húznak fel, és korszerűsítik a turisztikai infrastruktúrát, bár a főszerepben az ország amúgy is képes kielégíteni ezt az érdeklődést. Az elemzések 2011 és 2015 között a világbajnokság utóhatásaként 130-290 ezerrel több látogatóval számolnak. A kölgazdászok többsége nem tekinti megrázó erejűnek a világbajnokság kedvező gazdasá-

Sportizgalmak

VERESS KATA | kultura@hetivalasz.hu

» **Idén elsőként férfi kézilabda-válogatottunkért szurkolhatunk** január 19–30. között az ausztriai Európa-bajnokságon. Mivel *Nagy László* családi okokra és újszerűlésére hivatkozva lemondta az Eb-szerplést, most kiderül az is, mire képes a csapat a csapatkapitány nélkül. Az európai ranglista ötödik helyén álló Franciaországgal, a hatodik Spanyolországgal és Csehországgal kell megküzdeni a továbbjutásért.

» **A téli olimpiai játékokat február 12. és 28. között tartják Vancouverben.** Magyarországot rövidpályás gyorskorcsolyázóink közül *Huszár Erika*, *Heidum Bernadett*, *Darázs Rózsa*, *Keszler Andrea*, *Darázs Péter* és *Knoch Viktor* képviseli. A műkorcsolyázóktól *Sebestyén Júlia* és a *Hoffmann Nóra–Makszim Zavozin* jégtáncpáros lép színre (ha az amerikai-orosz Zavozin addigra megkapja a magyar állampolgárságot; ha nem, a tartalék *Nagy Zsuzsanna–Fejes Máté* páros indul). Rajtuk kívül *Berecz Anna* és *Döme Zsófia* alpesi síelőknék, valamint *Tagscherer Zoltán*, *Bene Márton* és *Viczián Vera* sífutóknak szurkolhatunk.

» **Jégkorongozóink** Ljubljanában, a Divízió 1-es világbajnokságon azért szállnak harcba, hogy megismételjék a két évvel ezelőtti csodát, és bekerüljenek az A csoportos világbajnokságba. Április 17. és 23. között Szlovénia, Nagy-Britannia, Lengyelország, Horvátország és Dél-Korea ellen küzdenek.

» **Augusztus 4. és 15. között Budapest rendezi az úszó-, műúszó-, műugró-Eb-t.** Kajak-kenusaink július 2-tól Trasonában Európa-, augusztus 19-től Poznańban pedig világbajnokságon lépnek színre, vízilabdázóink az augusztus 29-től induló zág-rábi Eb-n szerepelnek.

» **A felnőtt labdarúgó-válogatottunkra váró megmérettetés** csak február 7-én, a 2012-es labdarúgó-Európa-bajnokság selejtezőcsoportjainak sorsolásán derül ki. A június 11-én kezdődő dél-afrikai futball-vb-n annyiban vagyunk érdekelték, hogy a világbajnokságra készülő németek ellen májusban, a hollandokkal pedig júniusban játszhunk barátságos mérkőzést. A csoportjában második U21-es válogatottunk viszont (több, az U20-as vb-n bronzérmes játékos) Eb-selejtezőket vív márciustól.

» **Az év utolsó hónapjában** a magyar női kézilabdacsapatnak szurkolhatunk a december 7. és 19. közötti, dán-norvég rendezésű női kézilabda-Eb-n.

Fotó | Reuters

